



> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Onderzoeksraad voor Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Volkshuisvesting en
Bouwen**

**Directie Bouwen en
Energie**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum 16 december 2025
Betreft Rapport 'Instorting hellingbanen parkeergarage Nieuwegein'

Onze referentie
2025-0000625334

Op 16 juni 2025 heeft u mij het rapport 'Instorting hellingbanen parkeergarage Nieuwegein' gestuurd. Ik ben de Onderzoeksraad zeer erkentelijk voor zijn gedegen analyse van deze instorting. In het rapport heeft u aanbevelingen aan mij gericht. In deze brief geef ik, ingevolge artikel 73 Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid, mijn reactie op deze aanbevelingen. Alvorens dit te doen begin ik deze brief eerst met een kort overzicht van eerder aangepaste bouwregelgeving om de veiligheid beter te borgen.

Eerder aangepaste bouwregelgeving om de veiligheid beter te borgen

Wet kwaliteitsborging bouwen

Op 1 januari 2024 is de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) in werking getreden voor gevolgklasse 1 (eenvoudige bouwwerken zoals eengezinswoningen, lage utiliteitsgebouwen).

Onder de Wkb moet een onafhankelijke deskundige kwaliteitsborger aan de hand van een toegelaten instrument de bouwkwaliteit beoordelen en aan het eind verklaren dat het gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat voldaan wordt aan de bouwvoorschriften, waaronder de constructieve veiligheid, alvorens een bouwwerk in gebruik mag worden genomen. De Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (Tlokb) houdt toezicht op dit stelsel voor kwaliteitsborging in de bouw.

Op verzoek van de Tweede Kamer is begonnen met gevolgklasse 1 en is het toezicht op grotere bouwwerken (gevolgklasse 2 en 3) nog volledig bij de gemeente gelaten. De werking van de Wkb wordt jaarlijks gemonitord en in 2027 is de wetsevaluatie gepland. Hierna wordt bezien of de Wkb ook voor gevolgklasse 2 en 3 kan worden ingevoerd met specifiekere bepalingen voor het borgen van de kwaliteit van complexere bouwwerken.

Coördinator omgevingsveiligheid in de bouwfase

Naar aanleiding van eerdere aanbevelingen van de Onderzoeksraad¹ om de omgevingsveiligheid bij bouwplaatsen te verbeteren, zijn in Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) regels opgenomen voor het aanstellen van een coördinator omgevingsveiligheid en de taken van deze coördinator. Deze regels gelden sinds 1 januari 2024.

Periodieke beoordeling constructieve veiligheid

¹ OvV-rapporten 2017 «Hijzen in het hart van de stad» en 2016 «Hijsongeval Alphen aan de Rijn»

Op 1 juli 2024 is de wettelijke periodieke beoordeling constructieve veiligheid grote publieke gebouwen in werking getreden, zoals vastgelegd in de Omgevingsregeling². Hiermee is invulling gegeven aan de aanbevelingen in het OvV-rapport over het instorten van het tribunedak van het AZ-stadion in 2019. Gebouweigenaren worden met deze nieuwe regelgeving verplicht om periodiek hun gebouw bouwtechnisch te laten beoordelen door een onafhankelijke deskundige aan de hand van een door het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) opgestelde Nederlands Technische Afspraak (NTA 8790).

DG VB
BE

Onze referentie
2025-0000625334

Reactie op de aanbevelingen van de OvV

De algemene aanbeveling die u in het onderzoeksrapport Nieuwegein aan mij heeft gericht luidt: *Zorg voor randvoorwaarden om de constructieve veiligheid van bouwwerken in de ontwerp-, uitvoerings- en gebruiksfase beter te borgen*. Deze algemene aanbeveling heeft u uitgewerkt in vijf aanbevelingen die ik hieronder afzonderlijk vermeld met aansluitend mijn reactie daarop.

- a. *Zorg voor een wettelijk kader waarin wordt omschreven hoe opdrachtgevers, bouwpartijen en gebouweigenaren de constructieve veiligheid tijdens alle fasen aantoonbaar moeten controleren. Daarbij gaat het onder meer om documenten, zoals tekeningen en berekeningen. Maak de verantwoordelijkheden van partijen expliciet.*

Voor wat betreft de nieuwbouw van eenvoudige bouwwerken zoals eengezinswoningen en lage utiliteitsgebouwen, is er al een wettelijk kader met de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb). De controle van de constructieve veiligheid (tekeningen, berekeningen en ook de uitvoering op de bouw) is per project vastgelegd in een borgingsplan dat door de onafhankelijke deskundige kwaliteitsborger wordt vastgesteld. Voor dit borgingsplan gelden de kaders van het gebruikte, door de Tlokb toegelaten, instrument voor kwaliteitsborging. Daarbij kunnen ook afspraken worden gemaakt over de controles die door de opdrachtgever of bouwpartijen zelf aantoonbaar worden gedaan. De kwaliteitsborger moet nadat het bouwwerk is gebouwd verklaren dat voldaan wordt aan de bouwvoorschriften, waaronder de constructieve veiligheid.

Zoals hiervoor gemeld wordt in 2027 gezien om de Wkb ook te gaan doorvoeren voor complexere bouwwerken. Het wettelijke kader van de Wkb kan daarvoor eenvoudig worden uitgebreid. Omdat er bij grotere bouwwerken meer risico's zijn, zal er sprake zijn van een meer uitgebreide kwaliteitsborging met name voor de constructieve veiligheid. Met de uitbreiding van het wettelijk kader van de Wkb voor grotere bouwwerken kan dan invulling worden gegeven aan uw aanbeveling. Indien in 2027 wordt besloten om de Wkb niet door te voeren voor complexere bouwwerken, kan worden overwogen om met een ander wettelijk kader invulling te geven aan uw advies. Ik wil hierop echter nu niet vooruitlopen.

Zolang de Wkb niet is uitgebreid of anderszins is besloten in 2027, is het aan de opdrachtgever en de aannemer om de kwaliteitsborging goed te regelen. Van belang daarbij is dat in het Bbl de verantwoordelijkheid voor het voldoen aan de regels voor constructieve veiligheid is neergelegd bij degene, die het bouwwerk bouwt. Daarmee wordt zowel de opdrachtgever als de aannemer bedoeld. Zij dienen te zorgen voor een veilig bouwwerk. Voor de wijze waarop deze wettelijke

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-12699.html>

verantwoordelijkheid kan worden ingevuld geven zowel het programma Veiligheid in de Bouw³ als het Kennisportaal Constructieve Veiligheid⁴ bruikbare handvatten en tools.

DG VB
BE

Uw aanbeveling a heeft ook betrekking op bestaande bouwwerken en gebouweigenaren. Voor de reactie hierop verwijs ik naar mijn reactie op aanbeveling e.

Onze referentie
2025-0000625334

b. Verbeter extern, onafhankelijk toezicht en handhaving op de constructieve veiligheid van gebouwen in alle fasen. Geef gemeentelijke Bouw- en Woningtoezichten (BWT) de bevoegdheid en de middelen om documenten zoals tekeningen en berekeningen te weigeren die niet aantoonbaar gecontroleerd zijn.

Met de hiervoor genoemde Wkb is en wordt het toezicht op nieuwbouw van bouwwerken verbeterd door de introductie van het stelsel voor kwaliteitsborging in de bouw. Binnen dit stelsel wordt als het bouwwerk gereed is aan de gemeente een verklaring van de kwaliteitsborger gestuurd dat het bouwwerk voldoet aan alle bouwvoorschriften waaronder die voor constructieve veiligheid. Ook wordt daarbij een zo genoemd dossier bevoegd gezag, bestaande uit tekeningen en berekeningen (as built), verstrekt aan de gemeente. Bij het ontbreken van een verklaring of een onvolledig gebouwdossier is ingebruikname van het bouwwerk niet toegestaan.

Zolang de Wkb niet is uitgebreid of anderszins wordt besloten in 2027, is het aan de gemeente zelf om tekeningen en berekeningen te controleren van de grotere bouwwerken in hun wettelijke rol als bevoegd gezag. De wijze en diepgang van deze controles is beleidsmatig aan iedere gemeente. Het thans aanpassen van de bouwregelgeving zodat gemeenten de bevoegdheid hebben om documenten die niet aantoonbaar zijn gecontroleerd, heeft geen toegevoegde waarde als de Wkb is uitgebreid. Daarom zal ik dat nu niet doorvoeren. Ik wil daarbij opmerken dat gemeenten voorafgaand aan de daadwerkelijke vergunningverlening, al de mogelijkheid hebben om aanvullende informatie op te vragen, daar waar uit de aangeleverde informatie de samenhang van onderdelen van het bouwplan onvoldoende blijkt.

Uw aanbeveling b heeft ook betrekking op bestaande bouwwerken en gebouweigenaren. Voor de reactie hierop verwijs ik naar mijn reactie op aanbeveling e.

c. Zorg ervoor dat in elk bouwproject één verantwoordelijk (hoofd- en/of coördinerend) constructeur wordt aangewezen en leg vast hoe deze persoon diens rol dient in te vullen.

Binnen de hiervoor genoemde Wkb is gekozen voor een onafhankelijke deskundige kwaliteitsborger en toegelaten instrumenten voor kwaliteitsborging. Een hoofd- of coördinerend constructeur (hierna alleen coördinerend) is niet geheel onafhankelijk omdat deze de ontwerpberekeningen en tekeningen zelf heeft gemaakt voor het betreffende bouwwerk. Een goede controle van de coördinerend

³ Geïnitieerd door Bouwend Nederland, Opdrachtgeversforum in de bouw, Governance Code Veiligheid in de Bouw, VNconstructeurs en NLingenieurs

⁴ <https://kpcv.nl/>

constructeur van alle tekeningen en berekeningen, die door de aannemer, onderaannemers of toeleveranciers worden gemaakt, is echter wel degelijk zinvol. De controle door de kwaliteitsborger kan hierdoor eenvoudiger worden. Binnen het stelsel van kwaliteitsborging kan de opdrachtgever voor een coördinerend constructeur kiezen. Het wettelijk regelen van een coördinerend constructeur is binnen het stelsel van kwaliteitsborging niet nodig.

DG VB
BE

Onze referentie
2025-0000625334

Ook voor de bouwprojecten die nu nog niet onder de Wkb vallen is het aan de opdrachtgever om te kiezen voor een coördinerend constructeur. Zowel het programma Veiligheid in de Bouw als het Kennisportaal Constructieve Veiligheid gaan er van uit dat de opdrachtgever een coördinerend constructeur aanstelt.

- d. Vergroot de naleving van de plicht die bouwpartijen en gebouweigenaren hebben om relevante constructieve wijzigingen en problemen te melden bij de toezichthouder (het bevoegd gezag).*

Binnen de Wkb geldt dat de onafhankelijke kwaliteitsborger zijn verklaring moet afgeven voor het uiteindelijk gerealiseerde bouwwerk ('as built'). Ook alle tekeningen en berekeningen in het gebouwdossier, dat aan de gemeente wordt verstrekt, moeten hierop betrekking hebben. Met de Wkb wordt daarmee voorkomen dat de gemeenten niet op de hoogte is van de as built situatie. Uw aanbeveling d heeft ook betrekking op bestaande bouwwerken en gebouweigenaren. Voor de reactie hierop verwijs ik naar mijn reactie op aanbeveling e.

- e. Zorg dat bij verplichte periodieke inspecties op constructieve veiligheid naast de gevolgen van falen van de constructie ook de kans daarop wordt meegewogen bij de keuze op welke bouwwerken de verplichting van toepassing is.*

Ik geef hier voor wat betreft bestaande bouwwerken zowel een reactie op uw aanbeveling a, b en d als e. In het Besluit bouwwerken leefomgeving worden eisen gesteld aan bestaande bouwwerken, waaronder voor constructieve veiligheid. Het is aan gebouweigenaar hieraan te voldoen. Er is hierbij sprake van een algemene zorgplicht. Het Bbl schrijft niet voor dat gebouweigenaren de constructieve veiligheid van hun gebouwen aantoonbaar moeten controleren of daarop toezicht moeten regelen. Ook is er geen verplichting om eventuele problemen bij de gemeente te melden. Wel is iedere constructieve wijziging aan een bouwwerk een vergunningplichtige bouwactiviteit. De verplichtingen in het Bbl voor gebouweigenaren zijn beperkt uit oogpunt van proportionaliteit.

De mogelijkheid bestaat dat voor bepaalde gebouwen een periodieke beoordelingsplicht wordt ingesteld. Uw aanbeveling e refereert aan de huidige periodieke beoordelingsplicht, die beperkt is tot grote publieke gebouwen, die vallen onder zogenaamde gevolgklasse 3. De keuze hiervoor is gebaseerd op uw aanbeveling in het OvV-rapport over het instorten van het tribunedak van het AZ-stadion. Bepalend voor de gevolgklasse-indeling zijn de gevolgen van falen van de constructie en niet de kans op falen. Een parkeergarage met een constructie in weer en wind heeft een relatief grote kans op falen, maar valt niet onder gevolgklasse 3. Uitgaande van niet alleen het gevolg van falen maar ook de kans op falen kan men op andere gebouwen komen waarvoor een mogelijke periodieke

beoordeling wenselijk is. Dit is echter een andere aanpak dan volgt uit de eerdere aanbeveling van de OvV.

DG VB
BE

Ik ben echter bereid om te bezien hoe invulling kan worden gegeven aan uw nieuwe aanbeveling. Ik ga hierover in overleg met de deskundigen van onder andere de Vereniging Bouw- en woningtoezicht Nederland en de vereniging van constructeurs (VNconstructeurs). Ik betrek dit bij een door mij al voorgenomen evaluatie van de huidige periodieke beoordelingsplicht.

Onze referentie
2025-0000625334

Samenvattend

Met de volgende acties geef ik invulling aan de aanbevelingen om te komen tot een betere borging van de constructieve veiligheid van bouwwerken:

- Voor de nieuwbouw van bouwwerken in gevolgklasse 1 werk ik met de jaarlijkse monitoring toe naar een wetsevaluatie van de Wkb in 2027. Indien in 2027 wordt besloten om de Wkb niet door te voeren voor complexere bouwwerken, kan worden overwogen om met een ander wettelijk kader invulling te geven aan uw advies.
- Voor bestaande bouw zie ik in samenspraak met de sector de verruiming van de periodieke beoordelingsplicht.

Hoogachtend,

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Mona Keijzer